

PRIMENA TERMOVIZIJSKE KAMERE I NJEN UTICAJ U CILJU LOCIRANJA NEOVLAŠĆENOG KORIŠĆENJA ELEKTRIČNE ENERGIJE I SMANJENJA NE TEHNIČKIH – KOMERCIJALNIH GUBITAKA KOD KORISNIKA KOJI SE NAPAJAJU IZ TS 10/0,4kV LJUBIĆ SELO

M.RADOSAVLJEVIĆ, ODS EPS Distribucija, Srbija

GUBICI-OPŠTI DEO

Gubici u elektrodistributivnoj mreži prestavljaju razliku između preuzete i predate električne energije. Gubici se po svojoj strukturi dele na tehničke i komercijalne gubitke.

Tehnički gubici mogu biti stalni i promenljivi.

U stalne tehničke gubitke koji su nezavisni od opterećenja spadaju:

- Gubici u magnetnom kolu transformatora i prigušnica;
- Dielektrični gubici u kablovima i kondenzatorima;
- Gubici korone u vazdušnim vodovima;
- Gubici praznog hoda u namotajima releja, brojila, mernih transformatora.

U promenjive tehničke gubitke, koji zavise od opterećenja spadaju:

- Povećan broj elektroenergetskih objekata ili mreže koji rade sa niskim otterećenjem ili preopterećenjem;
- Nedovoljan izgrađenost sistema, pogotovo niskonaponske mreže;
- Nedovoljno investiciono ulaganje (zamena drvenih stubova betonskim, zamena provodnika samonosećim kablovskim snopom kako u niskonaponskoj tako i srednjenačapskoj mreži).

Komercijalni gubici su problematičniji u elektrodistributivnoj mreži i uglavnom čine većinski deo gubitaka a posledica su:

- nemogućnosti očitavanja mernih uređaja;
- netačno očitavanje mernih uređaja;
- korišćenje mernih uređaja koji ne mere tačno utrošenu električnu energiju (kvar i istek roka baždarenja);
- neovlašćeno korišćenje električne energije;
- greške u obračunu utroška električne energije;
- nedovoljnog broja kontrola mernih mesta.

PRIMENA TERMOVIZIJSKE KAMERE I NJEN UTICAJ U CILJU LOCIRANJA GUBITAKA ELEKTRIČNE ENERGIJE:

Na osnovu analize gubitaka primenom balansnih merenja tj. upoređivanja ukupne potrošnje u trafostanici sa ukupnom potrošnjom svih kupaca vezanih na nju došli smo do trafostanica sa povećanim gubitaka. Jedna od tih trafostanica je TS 10/0,4kV „Ljubić selo“. Trafostanica „Ljubić selo“ napaja 92 kupaca. Korisnici koji se napajaju sa ove trafostanice su domaćinstva. Provera gubitaka i lociranje gubitaka na ovoj trafostanici je rađen na taj način što je prvo proverena tačnost balansnog merenja u trafostanici,zatim provera šifriranja,odnosno tačnosti povezanosti korisnika sa trafostanicom iz koje se napajaju. Pošto se proverom ispostavilo da je merenje ukupne potrošnje u trafostanici ispravno kao i šifriranje sledeći korak je bio snimanje svih objekata pomoću termovizionske kamere.

Izdvojeni su korisnici kod kojih postoji sumnja na neovlašćeno korišćenje električne energije (na osnovu potrošnje koju korisnik ima za mesec novembar,na osnovu razlike u temperaturi unutar objekta i samog krova objekta tj. (dimnjaka). Potencijalni broj korisnika kod kojih postoji sumnja za neovlašćeno korišćenje električne energije je 27. Kod tih izdvojenih 27 korisnika urađena je detaljna kontrola mernog mesta i rezultati kontrole su sledeći:

1: Ukupan broj korisnika kod kojih je utvrđeno neovlašćenog korišćenja električne 4.

2: Ukupna fakturisana električna energija po osnovu neovlašćenog korišćenja električne energije je 23.652,08 kWh, odnosno 340.466,72 RSD

3: Ukupan broj korisnika kod kojih je konstatovana neispravnost mernog uređaja 4.

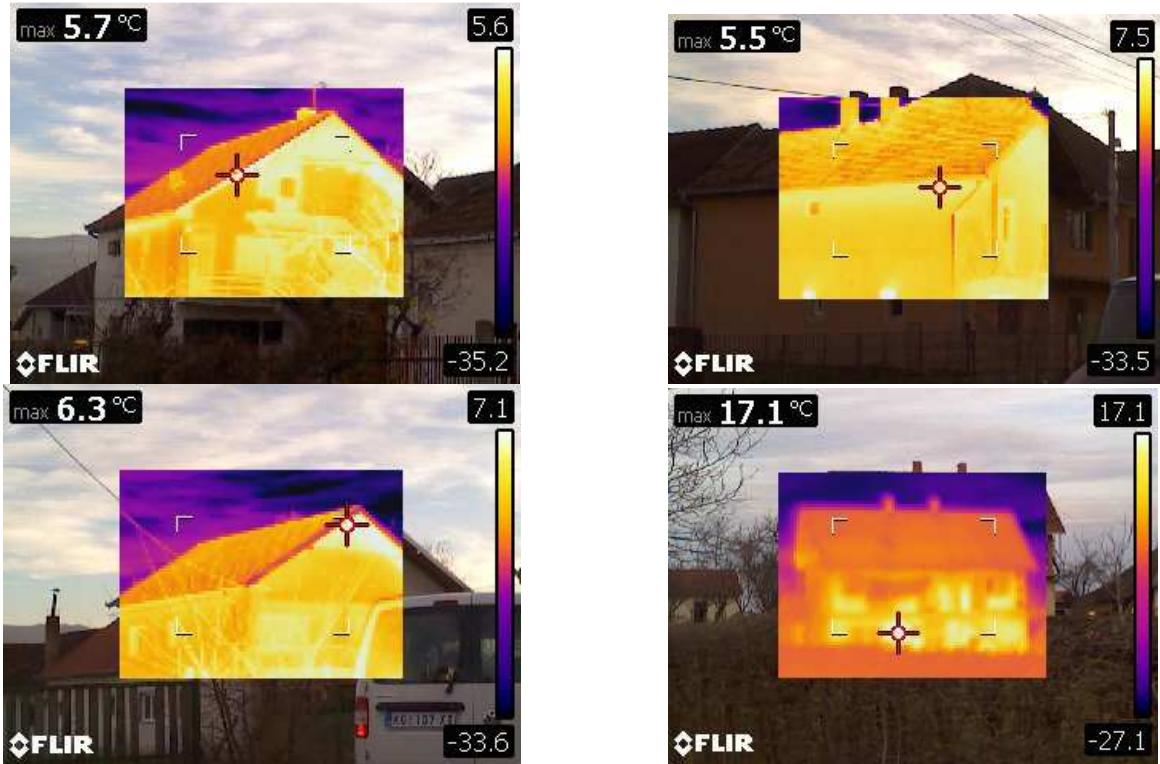
4: Ukupan broj mernih mesta kod kojih je konstatovano potreba za hitnim izmeštanjem mernog mesta zbog sumnje u malverzaciji na mernom mestu i zbog nemogućnosti pristupa menom mestu 7.

Balansno merenje,tj. merenje ukupne potrošnje prestavlja merenja u trafostanici 10/0,4 kV koje meri ukupnu potrošnju trafostanice.Korisnici koji se napajaju iz određene trafostanice se u programskom paketu Edis povezuju sa tom trafostanicom tako da se upoređuje ukupna potrošnja trafostanice sa zbirnom energijom korisnika koji su vezani na tu trafostanicu. Razlika između te dve energije predstavlja gubitak na toj trafo oblasti.

U daljem tekstu biće prikazana analiza gubitaka za trafostanicu „Ljubić selo“ u periodu od Jula 2015 godine do Februara 2016 godine kao i efekat kontrola izvršenih na osnovu snimanja terena termovizijskom kamerom.

Tabela 1:Gubici u TS 10/0,4 „Ljubić selo“ po mesecima

	energija TS (kWh)	energija kupaca (kWh)	gubici (kWh)	gubici (%)
Jul 2015	27.600	21.240	6.360	23.04
Avgust 2015	23.120	18.520	4.600	19.90
Septembar 2015	23.120	18.107	5.013	21.68
Oktobar 2015	33.680	22.702	10.978	32.60
Novembar 2015	30.800	17.859	12.941	42.02
Decembar 2015	29.440	18.888	10.552	35.84
Januar 2016	29.360	22.094	7.266	24.75

Slika 1: Fotografije napravljene pomoću termovizionske kamere kod korisnika kod kojih je ustanovljeno odstupanje u temperaturi unutar objekta i samog krova objekta.

Redni broj	ED Broj	Potrosnja jul kWh	Potrosnja avgust kWh	Potrosnja septembar kWh	Potrosnja oktobar kWh	Potrosnja novembar kWh	Potrosnja decembar kWh	Potrosnja januar kWh
1	16485268	175	45	32	25	30	119	122
2	13548048	985	918	1227	811	298	464	831
3	13548471	597	1010	1	267	59	947	2026
4	16485373	0	0	0	0	0	160	183
5	13548056	140	140	140	36	76	162	241
6	13548277	273	250	331	116	145	514	365
7	13543399	229	376	359	376	459	738	578
8	13543313	0	0	0	0	0	0	931
9	16759554	0	0	0	0	0	1058	733

Slika 2: Spisak korisnika kod kojih je izvršena zamena mernog uređaja i izmeštanje mesta merenja kao i poređenje potrošnje pre kontrole i nakon sprovedenih aktivnosti na mernom mestu u Novembru i Decembru mesecu 2015.godine.

UPRAVA PD1 Energetska kartica potrošaca													Datum: 16.06.2016	Strana: 1 / 2					
Potrošač:	[REDACTED]	[REDACTED]																	
Kupac:	[REDACTED]																		
Adresa kupca:	[REDACTED]																		
Mesto merenja:	[REDACTED]	[REDACTED]																	
Datum prijave:	02.07.2013	Datum odjave:	08.12.2015	Trafostanica:	242017 LJUBIĆ SELO	Čitački krug / hod:	X260 / 45												
Grupa potrošnje:	5 Široka pot - Dvotarifni	Kategorija potrošnje:	1 Domaćinstva	Datum začetka:	01.01.1982														
Datum od:	02.07.2013	Datum do:	08.12.2015	Aktivno brojilo:	[REDACTED]	Tip brojila:	DEFAULT	Proizvođač:	NEPOZNAT ZA GRUPU DOMACINSTVO										
				Godina proizvodnje:	2020	Datum baždarenja:	01.01.1982												
Prikaz aktivnih čitanja			Reaktivno brojilo:			Obrat. konstanta:	1,00	Konsz. maxigrafa:		Ukupni sat: US_DEFAULT_KG									
Datum čitanja	Prethodno stanje VT	Stanje VT	Potrošnja VT	Prethodno stanje MT	Stanje MT	Potrošnja MT	Potrošnja AKT	Za obračun AKT	Prethodno stanje VTR	Stanje VTR	Prethodno stanje MTR	Potrošnja REA	Za obračun REA	Stanje max.	Odob. snaga	Ang. snaga	Stanje gibanja	Nedeljan	Vrij. st.
08.12.2015	62933	63015	82	75884	75884	0	82	82				0	0	17,25				V	
02.12.2015	62711	62933	222	75884	75884	0	222	222				0	0	17,25				A	
02.11.2015	62399	62711	312	75884	75884	0	312	312				0	0	17,25				A	
02.10.2015	62120	62399	279	75884	75884	0	279	279				0	0	17,25				A	
02.09.2015	61864	62120	256	75884	75884	0	256	256				0	0	17,25				A	
02.08.2015	61597	61864	267	75884	75884	0	267	267				0	0	17,25				A	
02.07.2015	61355	61597	242	75884	75884	0	242	242				0	0	17,25				A	
02.06.2015	60970	61355	385	75884	75884	0	385	385				0	0	17,25				A	
01.05.2015	60816	60970	154	75884	75884	0	154	154				0	0	17,25				A	
02.04.2015	60675	60816	141	75884	75884	0	141	141				0	0	17,25				A	
02.03.2015	60484	60675	191	75884	75884	0	191	191				0	0	17,25				A	
02.02.2015	60311	60484	173	75884	75884	0	173	173				0	0	17,25				A	
03.01.2015	60022	60311	289	75884	75884	0	289	289				0	0	17,25				A	
02.12.2014	59880	60022	142	75884	75884	0	142	142				0	0	17,25				A	
02.11.2014	59676	59880	204	75884	75884	0	204	204				0	0	17,25				A	
02.10.2014	59549	59676	127	75803	75884	81	206	208				0	0	17,25				A	
02.09.2014	59549	59549	0	75624	75803	179	179	179				0	0	17,25				A	
01.08.2014	59549	59549	0	75433	75624	191	191	191				0	0	17,25				A	
01.07.2014	59367	59549	182	75419	75433	14	196	196				0	0	17,25				A	
01.06.2014	58890	59367	477	75419	75419	0	477	477				0	0	17,25				A	
01.05.2014	58572	58890	318	75419	75419	0	318	318				0	0	17,25				A	
01.04.2014	58172	58572	400	75419	75419	0	400	400				0	0	17,25				A	

1

Slika 3: Energetska kartica za korisnika broj 1 sa potrošnjom pre otkrivanja neovlašćene potrošnje

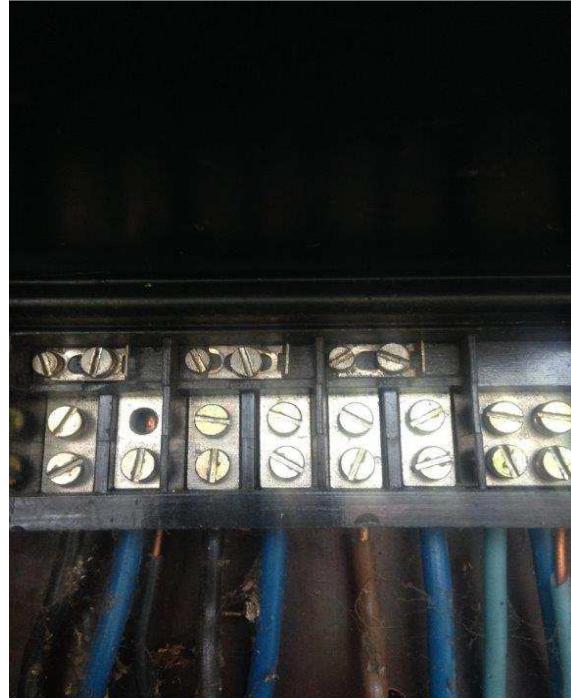
	UPRAVA PD1 Energetska kartica potrošaca	Datum: 16.06.2016 Strana: 1 / 2 milan.radosavljevic
--	--	---

Potrošač:	[REDACTED]	Stari potrošački broj:																		
Kupac:	[REDACTED]																			
Adresa kupca:		Čitački krug / hod: X260 / 61																		
Mesto merenja:	LJUBIĆ 28, LJUBIĆ																			
Datum prijave:	02.07.2013	Datum odjave:	03.04.2016	Trafostanica:	242017 LJUBIĆ SELO															
Grupa potrošnje:	4 Široka pot. - Jednotarifni	Kategorija potrošnje:	1 Domaćinstva																	
Datum od:	02.07.2013	Datum do:	03.04.2016	Aktivno brojilo:	[REDACTED]	Tip brojila:	DEFAULT	Proizvođač:	NEPOZNAT ZA GRUPU DOMACINSTVO											
				Godina proizvodnje:	2020	Datum baždarenja:	01.01.1982													
Prikaz aktivnih čitanja			Reaktivno brojilo:	Obrač. konstanta:	1,00	Konsz. maxigrafa:		Ukupni sat:												
Datum čitanja	Prethodno stanje VT	Stanje VT	Potrošnja VT	Prethodno stanje MT	Stanje MT	Potrošnja MT	Potrošnja AKT	Za obračun AKT	Prethodno stanje VTR	Stanje VTR	Prethodno stanje MTR	Stanje MTR	Potrošnja REA	Za obračun REA	Stanje max.	Odob. snaga	Ang. snaga	Neodst.	Vrednost	Vrednost
03.04.2016	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			V		
02.04.2016	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.03.2016	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.02.2016	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.01.2016	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.12.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.11.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.10.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.09.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.08.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.07.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.06.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
01.05.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.04.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.03.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.02.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
03.01.2015	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.12.2014	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.11.2014	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.10.2014	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
02.09.2014	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		
01.08.2014	8574	8574	0			0	0	0					0	0	5,75			A		

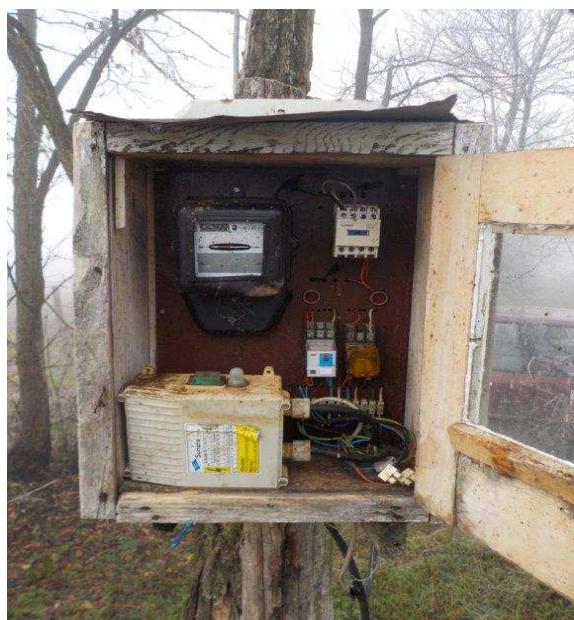
1

Slika 4: Energetska kartica za korisnika broj 2 sa potrošnjom pre otkrivanja neovlašćene potrošnje

Nakon uvida u Energetske kartice kod korisnika i fotografija snimljenih pomoću termovizijske kamere definisani su korisnici kod kojih je potrebno izvršiti kontrolu mernog mesta. Tom prilikom je ustanovljeno nevlašćeno korišćenje električne energije kod pomenutih korisnika na način koji se može videti na fotografijama koje slede kao i računi za neovlašćeno korišćenje električne energije.

Slika 5: Oblik neovlašćenog korišćenja električne energije kod korisnika broj 1 (razmaknut naponski merni most)

Slika 6: Oblik neovlašćenog korišćenja električne energije kod korinika broj 2 (korišćenje električne energije preko mernog uređaja na kome je onemoguceno pravilno registrovanje električne energije).

EPS Distribucija d.o.o. Beograd Ogranak - Elektroprivreda Kragujevac Sektor 7 - 34000 Kragujevac PB: 100001378 Mučni broj: 07005468	Račun za neovlašćenu potrošnju električne energije	Oznaka obrasca	QF-I3-01
		Broj strana	1

Račun br. 94-11-13342512-001 za neovlašćenu potrošnju električne energije
(korишћење električne energije preko mernog uređaja na kome je onemogućeno pravilno registrovanje električne energije)
u periodu od 09.06.2015 do 08.12.2015.godine

Po zapisniku br. 601/2/15 od 08.12.2015.	Na osnovu Uredbe o uslovima isporuke i snabdevanja el. energijom članovi 54 do 58 (Sl.Gl. RS br.63/2013)	Tekući račun: 150-3-32					
Evidencijski broj : [REDACTED] Šifra PP : [REDACTED]	Kupac : [REDACTED]	Korisnik : [REDACTED]					
	Adresa : [REDACTED]	Adresa stanja računa: [REDACTED]					
	Mesto : [REDACTED]	Mesto : [REDACTED]					
Kategorija : Siroka pot. - Dvočlaninski	Struja na osnovu : Presek provodnika	Broj faza: 1					
Domaćinstva Bez grejanja	Trajno dozvoljena struja (A) u skladu sa standardom SRPS HD 60364-5-52-2012	26					
Godina	Mesec	Ekvivalentni broj časova	Akt. obračunata energ. (kWh)	Akt. izmerena energ. (kWh)	Razlika energije (obr.-izm)(kWh)	Prosredna cena	Iznos (dinara)
2015	06	88	526,24	0	526,24	10,799	5.682,87
2015	07	120	717,6	0	717,6	13,255	9.511,79
2015	08	120	717,6	0	717,6	11,423	8.197,14
2015	09	120	717,6	0	717,6	12,289	8.818,59
2015	10	120	717,6	0	717,6	12,289	8.818,59
2015	11	120	717,6	0	717,6	12,289	8.818,59
2015	12	32	191,36	0	191,36	12,289	2.351,62
	Ukupno	720	4.305,6	0	4.305,6		52.199,19
					Konačni obračun	Dinara	
					Obračunata energija:	52.199,19	
					PDV 20%:	10.439,84	
					Ukupno za naplatu:	62.639,03	

Datum Izdavanja računa: 08.12.2015
Mesto Izdavanja računa : Kragujevac
Datum prometa dobara: 08.12.2015
Datum valute računa: 16.12.2015

Za OGRANAK - ELEKTROŠUMADIJA
Kragujevac

Uplatilac: [REDACTED]	Šif. plać.	Valuta	Iznos	Šif. plać.	Valuta	Iznos
Svrha uplate: Neovlašćena potrošnja	Šif. kom.			Šif. kom.		
Primalac: OGRANAK - ELEKTROŠUMADIJA Kragujevac	Broj modela	Tekući račun primaoca	150-3-32	Broj modela	Tekući račun primaoca	150-3-32
Kragujevac	97	Poziv na broj	94-11-13342512-001	97	Poziv na broj	94-11-13342512-001
		Uplatilac:	[REDACTED]			

Slika 7: Račun za neovlašćeno korišćenja električne energije za korisnika broj 1.

EPS Distribucija d.o.o. Beograd Opština Kragujevac, Distribucija Kragujevac Slobode 7, 34000 KRAJUJEVAC PIB: 100001378 Mrežni broj: 07005468	Račun za neovlašćenu potrošnju električne energije	Oznaka obrasca	QF-I3-01
		Broj strana	1

Račun br. 16-11-13176132-001 za neovlašćenu potrošnju električne energije
(korишћење električne energije preko mernog uređaja na kom je onemogućeno pravilno registrovanje električne energije)
u periodu od 08.06.2015 do 07.12.2015.godine

Po zapisniku br: 600/1/15 od 07.12.2015	Na osnovu Uredbe o uslovima isporuke i snabdevanja el. energijom članovi 54 do 58 (Sl.Gl. RS br.63/2013)	Tekuci račun: 150-3-32					
Evidencijski broj : [REDACTED]	Kupac :	Korisnik :					
Šifra PP : [REDACTED]	Adresa :	Adresa slanja računa:					
	Mesto :	Mesto :					
Kategorija : Široka pot. - jednotarni Domaćinstva Bez grijanja	Struja na osnovu : Presek provodnika Trajno dozvoljena struja (A) u skladu sa standardom SRPS HD 60364-5-52-2012	Broj faza: 1 Obračunska snaga (kW): 4.49					
Godina	Mesec	Ekvivalentni broj časova	Akt. obračunata energ. (kWh)	Akt. Izmerena energ. (kWh)	Razlika energije (obr.-izm)(kWh)	Prosečna cena	Iznos (dinara)
2015	06	92	413,08	0	413,08	10,799	4.460,85
2015	07	120	538,8	0	538,8	13.255	7.141,79
2015	08	120	538,8	0	538,8	11.423	6.154,71
2015	09	120	538,8	0	538,8	12.289	6.621,31
2015	10	120	538,8	0	538,8	12.289	6.621,31
2015	11	120	538,8	0	538,8	12.289	6.621,31
2015	12	28	125,72	0	125,72	12.289	1.544,97
	Ukupno	720	3.232,8	0	3.232,8		39.166,25

Konačni obračun	Dinara
Obračunata energija:	39.166,25
PDV 20%:	7.833,24
Ukupno za naplatu:	46.999,49

Datum izdavanja računa: 07.12.2015
Mesto izdavanja računa: Kragujevac
Datum prometa dobara: 07.12.2015
Datum valute računa: 15.12.2015

Za OGRANAK - ELEKTROŠUMADIJA
KRAJUJEVAC

Uplatilac: [REDACTED] [REDACTED]	Šif. plać.	Valuta	Iznos	Šif. plać.	Valuta	Iznos
Svrha uplate: Neovlašćena potrošnja	Šif. kom.		Tekući račun primaoca	Šif. kom.		Tekući račun primaoca
Primalac: OGRANAK - ELEKTROŠUMADIJA KRAJUJEVAC Kragujevac	Broj modela	97	150-3-32	Broj modela	97	150-3-32
			Poziv na broj			Poziv na broj
			16-11-13176132-001			16-11-13176132-001
			Uplatilac: [REDACTED] [REDACTED]			

Slika 8: Račun za neovlašćeno korišćenja električne energije za korisnika broj 2.

ZAKLJUČAK

Merna mesta kod kojih je izvršena zamena mernog uređaja zbog neispravnosti i merna mesta koja su izmeštena zbog sumnje na neovlašćeno korišćenje električne energije a gde je tokom kontrole ustanovljeno da nema nepravilnosti navedena u analizi su urađeni prema analizi potrošnje kao i fotografijama napravljenih pomoću termovizionske kamere u zimskom period gde se vidi temperaturno odstupanje u objektu i na samom objektu tj. krovu objekta.

Neovlašćene potrošnje navedene u analizi su bile prema analizi potrošnje kao i fotografijama napravljenih pomoću termovizionske kamere u zimskom period gde se vidi temperaturno odstupanje u objektu i na samom objektu tj. krovu objekta.

LITERATURA:

- Baze podataka o kupcima električne energije ED “Elektrošumadija” Kragujevac;
- Baza podataka o kupcima električne energije RC “Centar” Kragujevac;
- Primena termovizionske kamere proizvođača Flir.